

II

(Nelegislatīvi akti)

LĒMUMI

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS LĒMUMS (ES) 2020/440

(2020. gada 24. marts)

par pandēmijas ārkārtas aktīvu iegādes pagaidu programmu (ECB/2020/17)

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 127. panta 2. punkta pirmo ievilkumu,

ņemot vērā Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtus un jo īpaši to 12.1. panta otro daļu saistībā ar 3.1. panta pirmo ievilkumu un 18.1. pantu,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtu (tālāk tekstā – “ECBS Statūti”) 18.1. pantu, lai sasniegtu Eiropas Centrālo banku sistēmas mērķus, Eiropas Centrālā banka (ECB) un dalībvalstu, kuru valūta ir euro, nacionālās centrālās bankas (tālāk tekstā – “NCB”), var darboties finanšu tirgos, tostarp tieši pērkot un pārdodot tirgojamus instrumentus.
- (2) Otrreizējo tirgu valsts sektora aktīvu iegādes programma (“VSIP”) kopā ar trešo nodrošināto obligāciju iegādes programmu, ar aktīviem nodrošinātu vērtspapīru iegādes programmu un uzņēmumu sektora aktīvu iegādes programmu veido paplašināto ECB aktīvu iegādes programmu (“AIP”). AIP mērķis ir uzlabot monetārās politikas transmisiju, veicināt euro zonas tautsaimniecības kreditēšanu, mīkstināt mājsaimniecību un uzņēmumu aizņēmumu nosacījumus un atbalstīt ilgtspējīgu inflācijas tuvināšanos līmenim, kas vidējā termiņā zemāks par 2%, bet tuvu tam, atbilstoši ECB galvenajam mērķim, proti, uzturēt cenu stabilitāti.
- (3) Ņemot vērā ārkārtējos ekonomiskos un finansiālos apstākļus, kas saistīti ar koronavīrusa izraisītās slimības COVID-19 izplatīšanos, ECB Padome 2020. gada 18. martā nolēma sākt jaunu pandēmijas ārkārtas aktīvu iegādes pagaidu programmu (tālāk tekstā – “PĀAIP”), iekļaujot visas AIP ietvaros atbilstošās aktīvu kategorijas. Iegādes PĀAIP ietvaros tiks veiktas atsevišķi un papildus AIP ietvaros veiktajām, to kopējam papildu apjomam līdz 2020. gada beigām sasniedzot 750 mljrd. euro. PĀAIP izveidota, reaģējot uz īpašu, ārkārtēju un akūtu ekonomikas krīzi, kura varētu apdraudēt cenu stabilitātes mērķi un monetārās politikas transmisijas mehānisma pienācīgu darbību. Ņemot vērā šos ārkārtējos, strauji mainīgos un neskaidros apstākļus, PĀAIP uzbūvei un īstenošanai jābūt ļoti elastīgai salīdzinājumā ar AIP, un tās monetārās politikas mērķi nav identiski AIP mērķiem.
- (4) COVID-19 Pasaules Veselības organizācija raksturojusi kā pandēmiju, un tā ir cēlonis nesenā vēsturē nepieredzētai kolektīvai ārkārtas situācijai sabiedrības veselības jomā. Tā radījusi ārkārtīgi spēcīgu ekonomisko šoku, kas prasa vērīenīgu, koordinētu un neatliekamu politikas reakciju visās jomās, lai sniegtu atbalstu apdraudētajiem iedzīvotājiem un uzņēmumiem. Pandēmijas rezultātā ekonomiskā aktivitāte euro zonā sarūk un neizbēgami cietīs no ievērojamas lejupslīdes, jo īpaši arvien vairāk valstu saskaroties ar nepieciešamību pastiprināt ierobežojošos pasākumus. Šie pasākumi pakļauj uzņēmumu un strādājošo naudas plūsmas spēcīgai spriedzei, apdraudot uzņēmumu un darbavietu izdzīvošanu. Tāpat ir skaidrs, ka šī situācija kavē monetārās politikas impulsu transmisiju

un rada nopietnus lejupvērstus riskus attiecīgajai inflācijas perspektīvai. Ņemot vērā iepriekš minēto, PĀAIP ir pasākums, kas ir samērīgs, lai novērstu nopietnos riskus cenu stabilitātei, monetārās politikas transmisijas mehānismam un ekonomikas perspektīvai euro zonā, kurus rada COVID-19 uzliesmojums un pieaugoša izplatīšanās. ECB Padome izbeigs PĀAIP neto aktīvu iegādi, tiklīdz tā uzskatīs, ka COVID-19 kritiskais posms ir beidzies, bet jebkurā gadījumā ne agrāk kā 2020. gada beigās.

- (5) Attiecībā uz tādu atbilstošu tirgojamu parāda vērtspapīru iegādi PĀAIP ietvaros, kurus emitējušas centrālās, reģionālās vai vietējās valdības un atzītas aģentūras, iegāžu sadalījumu starp euro zonas jurisdikcijām noteiks ECB kapitāla parakstīšanas atslēga, kā norādīts ECBS Statūtu 29. pantā. Elastīga pieeja PĀAIP ietvaros veikto iegāžu dalījumam tomēr ir būtiska, lai nepieļautu, ka pašreizējās dislokācijas euro zonas valdības obligāciju kopējā ienesīguma līknē pārvēršas par turpmākiem izkropļojumiem euro zonas bezriskā ienesīguma līknē, vienlaikus arī nodrošinot, ka programmas vispārējā ievirze attiecas uz visām euro zonas jurisdikcijām. Lai vēl vairāk palielinātu PĀAIP elastību, PĀAIP ietvaros tiks iegādāti arī valsts sektora tirgojami parāda vērtspapīri ar īsākiem termiņiem nekā vērtspapīriem, kas iegādāti VSIP ietvaros.
- (6) ECB Padome 2020. gada 18. martā arī nolēma, ka, ja kādi iepriekš noteikti ierobežojumi kavēs pasākumus, kas ECB jāveic, lai pildītu savu uzdevumu, ECB Padome apsvērs iespēju tos pārskatīt, ciktāl tas būs nepieciešams, lai nodrošinātu, ka tās rīcība ir proporcionāla pašreizējiem riskiem. Lai nodrošinātu šī lēmuma efektivitāti, uz PĀAIP turējumiem nebūtu jāattiecas Eiropas Centrālās bankas Lēmuma (ES) 2020/188 (ECB/2020/9) ⁽¹⁾ 5. pantā noteiktajai turējumu konsolidēšanai. Eurosistēma nepieļaus jebkādu riskus, kas apdraud tās monetārās politikas raitu transmisiju visās euro zonas jurisdikcijās.
- (7) Attiecībā uz Grieķijas Republikas centrālās valdības emitētu tirgojamu parāda vērtspapīru atbilstību PĀAIP vajadzībām ECB Padome novērtēja: a) vajadzību mazināt spiedienu, ko rada COVID-19 uzliesmojums, kas nopietni ietekmējis Grieķijas finanšu tirgus; b) saistības, ko Grieķijas Republika uzņēmusies saistībā ar pastiprināto uzraudzību, kā arī to izpildes kontroli, ko veic Savienības iestādes; c) to, ka vidēja termiņa parāda pasākumi Grieķijas Republikai, ko īsteno ar Eiropas Stabilizācijas mehānisma starpniecību, ir atkarīgi no šo saistību turpmākas izpildes; d) ECB tiešu piekļuvi informācijai par Grieķijas Republikas ekonomikas un finanšu stāvokli, kas izriet no ECB iesaistes pastiprinātās uzraudzības sistēmā; un e) to, ka Grieķijas Republika bija atguvusi piekļuvi tirgum. Pamatojoties uz šo novērtējumu, ECB Padome nolēma, ka Grieķijas Republikas centrālās valdības emitēti tirgojami parāda vērtspapīri būs atbilstīgi iegādēm PĀAIP ietvaros.
- (8) PĀAIP pilnībā atbilst Līgumos noteiktajiem Eurosistēmas centrālo banku pienākumiem, tostarp monetārās finansēšanas aizliegumam, un tā netraucē Eurosistēmai darboties saskaņā ar principu, kas paredz atvērta tirgus ekonomiku, kurā valda brīva konkurence.
- (9) Eurosistēma paskaidro, ka PĀAIP efektivitātes nodrošināšanas nolūkā tā plāno veikt valsts sektora tirgojamo parāda vērtspapīru iespējamo iegādi PĀAIP ietvaros ar tādiem pašiem noteikumiem (*pari passu*) kā privātie ieguldītāji, ievērojot šādu instrumentu nosacījumus.
- (10) PĀAIP operācijas būtu jāīsteno decentralizēti, ievērojot attiecīgos ECB lēmumus un tādējādi nodrošinot Eurosistēmas monetārās politikas vienotību. Iegādes PĀAIP ietvaros notiks, ievērojot AIP vajadzībām izveidoto spēkā esošo regulējumu, izņemot īpaši šajā lēmumā noteiktos gadījumus.
- (11) ECB Padome 2020. gada 18. martā nolēma uzņēmumu sektora aktīvu iegādes programmas atbilstošo aktīvu loku paplašināt attiecībā uz nefinanšu īstermiņa obligācijām, nosakot, ka visas pietiekamas kredītkvalitātes īstermiņa obligācijas ir atbilstošas iegādei arī PĀAIP ietvaros.
- (12) Lai bez kavēšanās reaģētu uz pašreizējo pandēmijas situāciju, šim lēmumam būtu jāstājas spēkā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*,

⁽¹⁾ Eiropas Centrālās bankas Lēmums (ES) 2020/188 (2020. gada 3. februāris) par otrreizējo tirgu valsts sektora aktīvu iegādes programmu (ECB/2020/9) (OV L 39, 12.2.2020., 12. lpp.).

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

PĀAIP izveide un darbības joma

1. Eurosistēma izveido pandēmijas ārkārtas aktīvu iegādes pagaidu programmu ("PĀAIP"), kas ir atsevišķa iegādes programma, kuras kopējais apjoms ir 750 mljrd. euro.
2. Ja vien šajā lēmumā nav skaidri noteikts citādi, PĀAIP ietvaros Eurosistēmas centrālās bankas iegādājas:
 - a) atbilstošus tirgojamus parāda vērtspapīrus Eiropas Centrālās bankas Lēmuma (ES) 2020/188 (ECB/2020/9) izpratnē un saskaņā ar tā noteikumiem;
 - b) atbilstošas uzņēmumu obligācijas un citus tirgojamus parāda instrumentus Eiropas Centrālās bankas Lēmuma (ES) 2016/948 (ECB/2016/16) ⁽²⁾ izpratnē un saskaņā ar tā noteikumiem;
 - c) atbilstošas nodrošinātās obligācijas Eiropas Centrālās bankas Lēmuma (ES) 2020/187 (ECB/2020/8) ⁽³⁾ izpratnē un saskaņā ar tā noteikumiem;
 - d) atbilstošus ar aktīviem nodrošinātus vērtspapīrus Eiropas Centrālās bankas Lēmuma (ES) 2015/5 (ECB/2014/45) ⁽⁴⁾ izpratnē un saskaņā ar tā noteikumiem.

2. pants

Tirgojamu valsts parāda vērtspapīru termiņš

Lai tirgojami parāda vērtspapīri 1. panta 2. punkta a) apakšpunkta nozīmē būtu atbilstoši iegādei PĀAIP ietvaros, to minimālais atlikušais termiņš ir 70 dienas un maksimālais atlikušais termiņš ir 30 gadi brīdī, kad to iegādājas attiecīgā Eurosistēmas centrālā banka. Lai veicinātu raitu īstenošanu, tirgojami parāda instrumenti ar 30 gadu un 364 dienu atlikušo termiņu ir atbilstoši iegādei PĀAIP ietvaros.

3. pants

Atbrīvojums attiecībā uz Grieķijas Republikas emitētiem tirgojamiem parāda vērtspapīriem

Neraugoties uz Lēmuma (ES) 2020/188 (ECB/2020/9) 3. panta 2. punktā noteiktajām prasībām, Grieķijas Republikas centrālās valdības emitēti euro denominēti tirgojami parāda vērtspapīri ir atbilstoši iegādēm PĀAIP ietvaros, ja tie atbilst turējumu kritērijiem, kas noteikti Lēmuma (ES) 2020/188 (ECB/2020/9) 3. panta 4. punktā.

4. pants

Iegāžu summas

Iegādes PĀAIP ietvaros veic, ciktāl to uzskata par vajadzīgu un samērīgu, lai novērstu draudus, ko ārkārtas ekonomiskie un tirgus apstākļi rada Eurosistēmas spējai īstenot savas pilnvaras. Lai nodrošinātu šī ārkārtas lēmuma efektivitāti, uz PĀAIP turējumiem neattiecas Lēmuma (ES) 2020/188 (ECB/2020/9) 5. pantā noteiktā turējumu konsolidēšana.

⁽²⁾ Eiropas Centrālās bankas Lēmums (ES) 2016/948 (2016. gada 1. jūnijs) par uzņēmumu sektora aktīvu iegādes programmas īstenošanu (ECB/2016/16) (OV L 157, 15.6.2016., 28. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Centrālās bankas Lēmums (ES) 2020/187 (2020. gada 3. februāris) par nodrošināto obligāciju iegādes trešās programmas īstenošanu (ECB/2020/8) (OV L 39, 12.2.2020., 6. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Centrālās bankas Lēmums (ES) 2015/5 (2014. gada 19. novembris) par ar aktīviem nodrošinātu vērtspapīru iegādes programmas īstenošanu (ECB/2014/45) (OV L 1, 6.1.2015., 4. lpp.).

*5. pants***Portfeļu sastāvs**

1. Atbilstošu centrālo, reģionālo vai vietējo valdību un atzītu aģentūru emitētu tirgojamu parāda vērtspapīru kumulatīvo neto iegāžu izvietojumu atbilstošās euro zonas jurisdikcijās krājumu dalījumā nosaka attiecīgo NCB parakstītais ECB kapitāls, kā norādīts ECBS Statūtu 29. pantā
2. Iegādes PĀAIP ietvaros veic elastīgi, ļaujot mainīt iegāžu plūsmu sadalījumu attiecībā uz to laiku, aktīvu grupām un jurisdikcijām.
3. ECB Padome deleģē ECB Valdei tiesības noteikt atbilstošu PĀAIP ikmēneša iegāžu tempu un sastāvu, nepārsniedzot 750 mljrd. euro kopējo apjomu. Jo īpaši PĀAIP ietvaros var koriģēt iegāžu sadali, ļaujot mainīt iegāžu plūsmu sadalījumu attiecībā uz to laiku, aktīvu grupām un jurisdikcijām.

*6. pants***Caurredzamība**

1. Eurosistēma sava nedēļas konsolidētā finanšu pārskata komentāru daļā ik nedēļu publicē PĀAIP ietvaros turēto vērtspapīru kopējo bilances vērtību.
2. Eurosistēma katru mēnesi publicē mēneša neto iegādes un kumulatīvās neto iegādes.
3. PĀAIP ietvaros turēto vērtspapīru bilances vērtība ik nedēļu tiek publicēta ECB interneta lapas atklātā tirgus operāciju sadaļā.

*7. pants***Vērtspapīru aizdošana**

Lai nodrošinātu PĀAIP efektivitāti, Eurosistēma dara PĀAIP ietvaros iegādātos vērtspapīrus pieejamus aizdošanai, tostarp iesaistīšanai repo darījumos.

*8. pants***Nobeiguma noteikums**

Šis lēmums stājas spēkā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Frankfurtē pie Mainas, 2020. gada 24. martā

ECB prezidente
Christine LAGARDE